

OCHRANA LESOV PRED POŽIARMÍ

Obsah

ÚVOD	3
LESNÉ OBLASTI A PODOBLASTI PODĽA STUPŇA OHROZENIA POŽIAROM.....	4
POŽIAROVOSŤ LESOV ZA POSLEDNÉ DESAŤROČIE.....	5
Vybrané prípady požiarov, ktoré z hľadiska výšky škody a plochy poškodenej požiarom výrazne ovplyvnili požiarovosť	7
Požiarovosť lesov podľa krajov	9
Požiarovosť lesov podľa druhu porastov a podľa príčiny vzniku požiaru	9
Požiarovosť lesov podľa kalendárnych mesiacov	10
VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY	12
Zákon č.314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov	12
Vyhláška MV SR 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov	13
ZÁVER.....	14

ÚVOD

Lesy sú základnou súčasťou nášho životného prostredia, ekonomiky, kultúry a tradícií. Sprevádzajú človeka od minulosti až po súčasnosť. Sú nenahradiiteľný zdroj energie a zároveň chránia pôdu a vodu a sú domovom vzácnych druhov rastlín a živočíchov. Pomáhajú zachovávať biodiverzitu a predchádzať klimatickým zmenám.

Aj keď lesy často spájame najmä s ťažbou dreva, cennejšie ako táto obnoviteľná surovina sú ekologické a spoločenské funkcie lesa. Bez lesa a jeho produktov by človek pravdepodobne nebol schopný dosiahnuť úroveň svojho vývoja a poznania, ako ju poznáme dnes.

Slovensko patrí svojimi prírodnými hodnotami k najbohatším krajinám Európy. Vysokú rozmanitosť všetkých foriem života (biodiverzitu) podmieňuje naša geografická poloha na rozhraní medzi Karpatmi a Panónskou nížinou, zložitá geologická stavba, veľká rôznorodosť geomorfologických, pôdnych, hydrologických a klimatických pomerov. Aby aj do budúcnosti lesy plnili svoje funkcie, je na nás snažiť sa minimalizovať riziko vzniku katastrofických situácií a ich dopad na lesné ekosystémy.

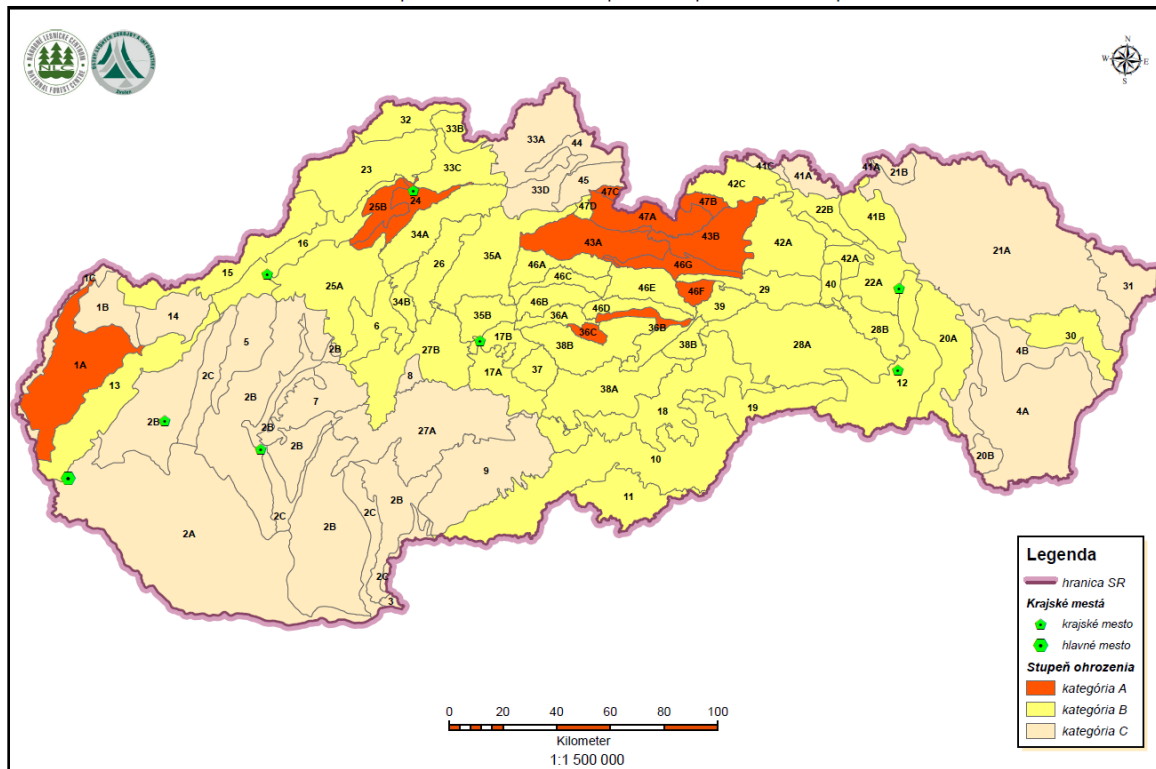
Jedným z nepriaznivých faktorov, ktorý negatívne ovplyvňuje všetky funkcie lesa sú lesné požiare, ktorých environmentálne škody sú nevyčísliteľné.

LESNÉ OBLASTI A PODOBLASTI PODĽA STUPŇA OHROZENIA POŽIAROM

Lesné oblasti a podoblasti s vysokým resp. stredným stupňom ohrozenia požiarom, sú taxatívne stanovené vo vyhláške Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 453/2006 Z. z. o hospodárskej úprave lesa a ochrane lesa v znení neskorších predpisov.

Lesné oblasti a podoblasti Slovenska podľa stupňa ohrozenia požiarom

Zdroj: NLC vo Zvolene, Ústav lesných zdrojov a informatiky, Odbor Geoinformatiky, Sokolská 2, 960 52 Zvolen

Kategória A lesy s vysokým stupňom ohrozenia požiarom
01A Borská nížina
24 Žilinská kotlina
25B Súľovské vrchy
36B Heľpianske podolie
36C Breznianska kotlina
43A Liptovská kotlina
43B Popradská kotlina, Tatranské podhorie
46F Predná hoľa
46G Kozie chrbty
47A Liptovské Tatry, Roháče, Červené vrchy, Liptovské kopy, Vysoké Tatry (bez Širokej)
47B Belianske Tatry, Široká
47C Osobitá

Kategória B lesy so stredným stupňom ohrozenia požiarom	
06 Hornonitrianska kotlina	30 Vihorlatské vrchy
10 Juhoslovenská kotlina, Gemerská pahorkatina	32 Západné Beskydy
11 Cerová vrchovina	33B Kysucké Beskydy
12 Košická kotlina, Abovská pahorkatina	33C Kysucká vrchovina
13 Malé Karpaty	34A Malá Fatra
15 Biele Karpaty	34B Žiar
16 Považské podolie	35A Veľká Fatra sever, Starohorské vrchy sever
17A Sliačska kotlina, Zvolenská pahorkatina, Slatinská kotlina	35B Veľká Fatra juh, Starohorské vrchy juh
	36A Lopejská kotlina, Bystrianske podhorie
17B Bystrická vrchovina, Bystrické podolie, Ponická vrchovina	37 Poľana
	38A Veporské vrchy juh, Stolické vrchy
18 Revúcka vrchovina, Rožňavská kotlina	38B Veporské vrchy sever
19 Slovenský kras	39 Spišskogemerský kras
20A Slanské vrchy	40 Branisko
22A Šarišská vrchovina, Šarišské podolie, Stráže	41B Čergov
22B Ľubovnianska kotlina, Ľubotínska pahorkatina, Jakubiánska brázda, Hromovec	42A Bachureň
	42B Levočské vrchy
23 Javorníky	42C Spišská Magura, Ždiarska brázda
25A Strážovské vrchy	46A Salatíny, Demänovské vrchy
26 Turčianska kotlina	46B Ďumbier, Prašivá; juh
27B Vtáčnik, Kremnické vrchy	46C Ďumbier, Prašivá; sever
28A Volovské vrchy	46D Kráľova hoľa, Priehyba; juh
28B Čierna hora	46E Kráľova hoľa, Priehyba; sever
29 Hornádska kotlina	47D Sivý vrch

Zdroj: Príloha č. 11 vyhlášky 453/2006 Z. z. o hospodárskej úprave lesa a ochrane lesa

POŽIAROVOSŤ LESOV ZA POSLEDNÉ DESAŤROČIE

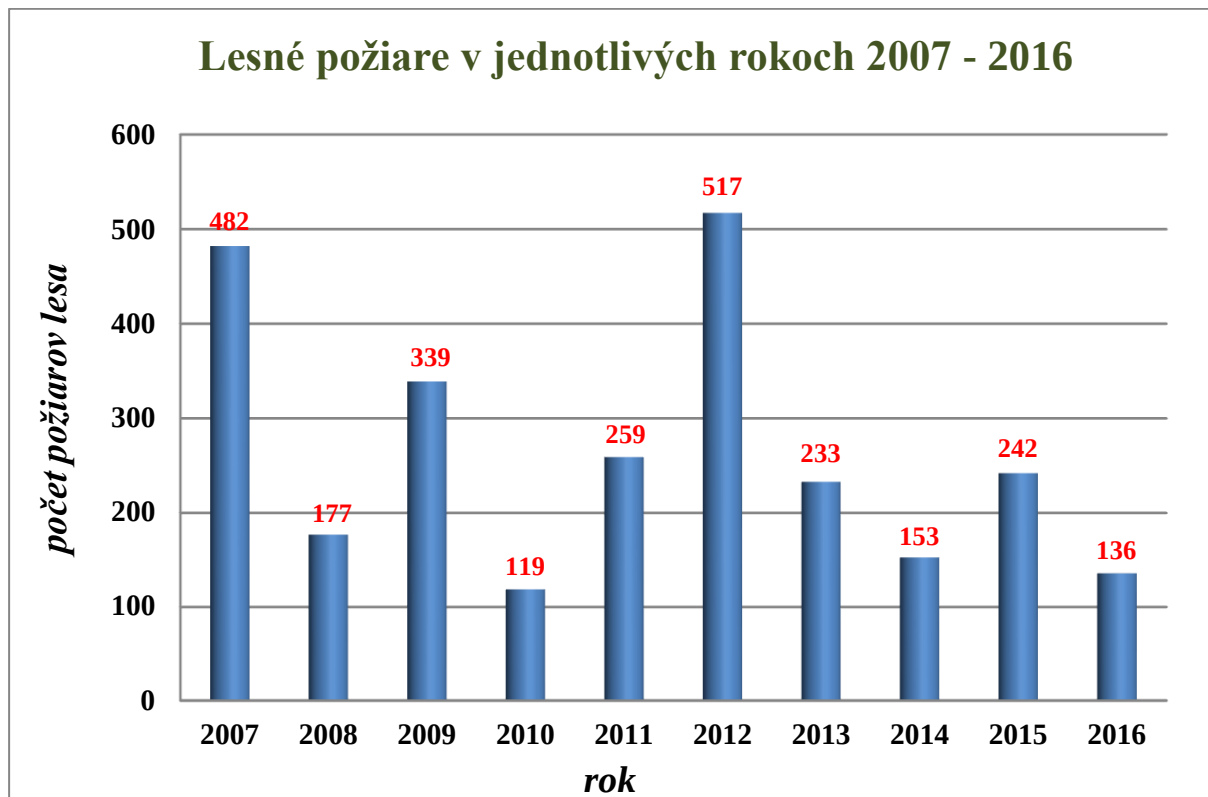
Pri porovnávaní výsledkov požiarovosti lesov je objektívne porovnávať dlhšie obdobie, keďže na počet lesných požiarov v roku majú hlavný vplyv klimatické podmienky jednotlivých rokov, ktoré sa výrazne menia v poslednej dobe aj z roka na rok.

Z údajov predložených Požiarnotechnickým a expertíznym ústavom vyplýva, že v období rokov 2007-2016 vzniklo 113 608 požiarov - z tohto počtu bolo **2 657 požiarov lesa s priamymi materiálnymi škodami 8 044 285 €** a pri týchto požiaroch bolo **17 osôb zranených a 3 osoby boli usmrtené**.

Prehľad počtu lesných požiarov a výška priamych škôd v rokoch 2007 – 2016:

Rok	Celkový počet požiarov	Počet lesných požiarov	Výška priamych škôd pri lesných požiaroch
2007	14 366	482	5 264 090 €
2008	11 045	177	52 845 €
2009	11 991	339	701 728 €
2010	9 851	119	119 097 €
2011	13 677	259	409 505 €
2012	14 411	517	793 860 €
2013	9 879	233	270 230 €
2014	9 011	153	142 445 €
2015	10 970	242	366 870 €
2016	8 407	136	96 665 €
Spolu	113 608	2 657	8 217 335 €

Graf požiarovosti v priebehu rokov 2007 - 2016:

Vybrané prípady požiarov, ktoré z hľadiska výšky škody a plochy poškodenej požiarom výrazne ovplyvnili požiarovosť

Rok 2007

- 15.4.2007 - vypukol v lokalite Kolomazníčka pri Starých Horách v okrese Banská Bystrica rozsiahly lesný požiar, ktorý zachvátil ochranný les na strmom svahu (60-80° sklon). Aj napriek tomu, že požiar sa podarilo lokalizovať hneď nasledujúci deň (do likvidácie ohňa sa celkovo zapojilo 130 hasičov), uhasiť sa ho podarilo až po desiatich dňoch. V lokalite sa nachádzali najmä staré 150-160 ročné bukové porasty s prímiesou ihličnatých stromov. Požiar sa šírila prevažne po zemi, kde horelo listie, tráva a ihličie, do korún stromov sa dostal oheň iba miestami. Pravdepodobnou príčinou požiaru boli poveternostné podmienky (extrémne sucho, vysoké teploty a vietor podmienili vznik tzv. komínového efektu) v kombinácii s ľudským faktorom - nebola vylúčená možnosť, že oheň vznikol od odhodenej cigarety na miestnej autobusovej zastávke. Priame škody boli vyčíslené na 6,87 miliónov Sk (230 000 €); ďalších 5,8 milióna Sk (193 000 €) boli náklady na uhasenie požiaru, ktoré znášali LESY SR, š.p. Banská Bystrica.
- 22.7.2007 - vznikol požiar v Národnom parku Slovenský raj v katastrálnom území (ďalej len „k. ú.“) obce Vernár v lokalite Koč, okres Poprad. Napriek tomu, že hasiči oheň dostali po niekoľkých hodinách pod kontrolu, neskôr sa začal v dôsledku vetra opäť šíriť. Požiar sa podarilo uhasiť až po jedenástich dňoch. Následkom požiaru došlo k zhoreniu a poškodeniu lesného porastu na ploche 18,50 ha. Majiteľovi, Urbárskej spoločnosti - Pozemkové spoločenstvo Spišský Štvrtok, okres Levoča, vznikla škoda vo výške 3 920 000 Sk (130 120 €). Pravdepodobnou príčinou vzniku požiaru bol **výboj atmosférickej elektriny - blesk**.

Rok 2008

- 13.4.2008 - vznikol v k. ú. Lučivná požiar s výškou škody 8 500 €. Oheň zasiahol rúbanisko, na ktorom už boli vysadené mladé stromčeky. Požiar sa podarilo hasičom zakrátko lokalizovať, ale náhla zmena smeru vetra spôsobila vznik nových ohnísk. Príčina požiaru nebola zistená.

Rok 2009

- 28.4.2009 - oheň, ktorý sa rozhorel v Národnej prírodnej rezervácii Mokriný, zasiahol plochu presahujúcu 150 ha. S ohňom zápasilo 80 hasičov. Požiar sa rozhorel a pre silný a meniaci sa vietor sa rýchlo šírila. Postupne prenikol do porastov v piatom, najprísnejšie chránenom území TANAP-u. Škodu, ktorú oheň spôsobil, odhadujú Štátne lesy TANAPu na viac ako 500 000 €. Oheň na kalamitnej ploche poškodil prirodzené zmladenie a mladé lesné porasty vo veku od 5 do 40 rokov. Zabezpečenie rekonštrukcie vzácnych mokrad'ovitých lesných biotopov si vyžiada tvrdú a náročnú prácu lesníkov niekoľko nasledujúcich desaťročí. Nemožno vylúčiť, že **oheň vznikol z nedbanlivosti alebo úmyselným založením**.

Rok 2010

- 29.4.2010 - v Tatranskej Lomnici požiar zasiahol plochu mladých lesných porastov (cca 4 ha). Škoda, ktorú oheň spôsobil, vyčíslili na 21 600 €. Pravdepodobnou príčinou požiaru bola **hra detí so zápalkami v blízkosti kopy haluziny**.

Rok 2011

- 10.4.2011 - v Starých Horách vznikol pozemný a podzemný požiar na ploche približne 64 ha. Priama škoda bola vyčíslená na 223 320 €. Pravdepodobnou príčinou bolo nedbanlivostné konanie fyzickej osoby pri manipulácii s otvoreným ohňom - ***zakladanie ohňa na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu.***

Rok 2012

- 28.4.2012 - v k. ú. obce Nižná Boca, lokalita Salašky, okres Liptovský Mikuláš (Žilinský kraj). Následkom požiaru zhoreli zvyšky po ťažbe dreva a mladé stromčeky, ktoré boli zasadené na vyťažených plochách. Požiar zasiahol les na ploche 89 ha a majiteľovi Urbárskemu spolku obce Nižná Boca, Pozemkové spoločenstvo Nižná Boca, Malužiná vznikla škoda 178 000 €. Príčina vzniku požiaru nebola zistená.
- 15.3.2012 - v k. ú. obce Richnava, oblasť Jasenovce, okres Spišská Nová Ves. Pri požiaru došlo k poškodeniu zmiešaného lesného porastu na ploche 28 ha. Majiteľovi, Lesom SR, š. p., Odštepny závod Prešov vznikla škoda 57 670 €. Príčinou vzniku požiaru bolo ***zakladanie ohňa v prírode.***

Rok 2013

- 25.4.2013 - v k. ú. mesta Vysoké Tatry v Starom Smokovci, lokalita Smokovecký cintorín, okres Poprad vznikol požiar mladého lesného porastu na rozlohe 22 ha. Štátnym lesom TANAPu vznikla škoda 48 048 €. Príčina vzniku požiaru nebola zistená.
- 6.8.2013 - v lokalite Stádielko, v k. ú. obce Betliar, okres Rožňava vznikol požiar, pri ktorom zhorelo 27 ha lesného porastu. Vlastníkovi - Lesom SR, š. p., Odštepny závod Rožňava vznikla škoda 76 500 €. Pravdepodobnou príčinou vzniku požiaru bolo ***zakladanie ohňa v prírode.***

Rok 2014

- 21.3.2014 - následkom požiaru v lesnom poraste v k. ú. obce Betliar, okres Rožňava, v lokalite Stádielko - časť Holý vrch došlo k zhoreniu lesného porastu na ploche 9,6 ha, pričom sa predovšetkým jednalo o vyťaženie pokalamitnú plochu na ktorej sa nachádzali v pásach zvyšky po ťažbe. Majiteľovi (Lesy SR, š. p., Odštepny závod Rožňava) vznikla škoda vo výške 30 000 €. Príčinou vzniku požiaru bola ***nedbalosť pri manipulácii s otvoreným ohňom.***

Rok 2015

- 3.11.2015 - v k. ú. Stotnice - obec Ihľany, okres Kežmarok vznikol požiar lesných porastov na celkovej ploche 5,35 ha. Majiteľom zasiahnutých lesných porastov je Spoločnosť lesomajiteľov, pozemkové spoločenstvo Ihľany. Požiar sa rozšíril aj na lesný porast v k. ú. okresu Starej Ľubovne patriaci Vojenským lesom SR, š. p., odštepny závod Kežmarok. Celková plocha zasiahnutá požiarom bola cca 105,35 ha (z toho 100 ha na území Vojenských lesov). Priama škoda bola zo strany Vojenských lesov vyčíslená na 173 000 €. Príčina vzniku požiaru nebol zistená.

Rok 2016

- dňa 5.4.2016 - v k. ú. obce Janova Lehota - Žobrácka jama, okres Žiar nad Hronom bol požiarom zasiahnutý na rozlohe cca 4,7 ha mladý zmiešaný lesný porast, hrabanka, odpadové drevo po ťažbe. Škoda vo výške 14 200 € vznikla najmä zhorením mladého bukového porastu. Na zasiahnutom území sa nevykonávali žiadne práce, avšak vedie

tadiaľ turistický chodník, takže nie je možné vylúčiť nedbanlivostné konanie osoby. Jednoznačná príčina vzniku požiaru nebola zistená.

- dňa 6.4.2016 - v k. ú. obce Miková, okres Stropkov. Požiar v zmiešanom trávnom a lesnom poraste, zasiahol celkovú plochu o rozlohe cca 6 ha. Škodu vo výške 9 900 € predstavujú najmä zhorené mladé stromčeky a poškodené kmeňové nábehy dospelých stromov. Príčinou vzniku požiaru bolo **vypaľovanie trávy a suchých porastov** otvoreným ohňom (osoba nezistená).

Požiarovosť lesov podľa krajov

Ako vyplýva zo štatistiky požiarovosti podľa krajov, **najviac lesných požiarov vzniklo v rokoch 2007-2016 v žilinskom kraji (800) a v košickom kraji (539)**. Najmenej lesných požiarov vzniklo v rokoch 2007 - 2016 v nitrianskom kraji (52 požiarov).

Údaje o požiaroch lesov podľa krajov v rokoch 2007 - 2016:

Kraj	Počet požiarov v roku										Σ 2007-2016
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
BA	19	7	16	9	13	65	28	24	24	8	213
TT	27	15	13	9	8	22	10	8	16	8	136
TN	28	15	43	8	30	40	18	18	15	8	223
NR	12	11	4	2	8	11	1	2	1	0	52
ZA	123	64	150	48	88	109	81	42	55	40	800
BB	77	25	34	13	29	101	18	8	23	22	350
PO	91	19	34	17	36	45	26	14	41	21	344
KE	105	21	45	13	47	124	51	37	67	29	539
Spolu	482	177	339	119	259	517	233	153	242	136	2 657

Požiarovosť lesov podľa druhu porastov a podľa príčiny vzniku požiaru

Z údajov o mieste požiaru vzhľadom na druh lesného porastu vyplýva, že **najvyšší počet požiarov vzniklo v lesnom poraste zmiešanom a v lesnom poraste ihličnatom nad desať rokov**.

Podľa príčiny vzniku požiaru najviac lesných požiarov v uplynulých rokoch vzniklo **z dôvodu zakladania ohňov v prírode a úmyselným zapálením**. Tieto príčiny spolu s vypaľovaním trávy a suchých porastov v ochrannom pásme lesných porastov sa opakujú na prvých priečkach požiarovosti lesov podľa príčiny aj v predchádzajúcich rokoch.

Požiarovosť lesov podľa kalendárnych mesiacov

Počasie je výrazným faktorom ovplyvňujúcim počet požiarov v jarných a letných mesiacoch.

Ako vyplýva z údajov SHMÚ za posledné obdobie, leto 2012 bolo historicky tretie najteplejšie od roku 1871, odkedy sa uskutočňujú merania teploty. Leto 2013 bolo na Slovensku teplotne mimoriadne nadnormálne (cca + 3 °C od dlhodobého priemeru). Jar 2014 bola na Slovensku teplotne silne nadnormálna (miestami okolo 140 % normálu). Napriek skutočnosti, že priemerná teplota v lete 2014 nezaostávala výrazne za letom roku 2013 a bola vyššia ako normál, vplyvom častej oblačnosti, nestabilného charakteru počasia a pravidelných búrok bolo menej príležitostí na aktivity v prírode a s tým v konečnom dôsledku súvisí aj fakt, že klesalo riziko vzniku požiarov (v letných mesiacoch bolo iba 16 požiarov). Rok 2015 podľa meteorológov bol na Slovensku druhý najteplejší v histórii meteorologických meraní v Európe (bol o niečo menej teplý ako rekordne teplý rok 2014). Zrážkovo podnormálny z hľadiska dlhodobého priemeru bol apríl (asi 55%). Teplotne silne až mimoriadne nadnormálne (cca o 4,5 – 5 °C teplejšie ako dlhodobý priemer) boli júl a august 2015 (miestami boli najteplejšími mesiacmi od začiatku meteorologických pozorovaní v SR. Rok 2016 bol na Slovensku mimoriadne teplý) a môže skončiť ako ôsmy až desiaty najteplejší od začiatku 20. storočia. Tento rok je zaujímavý aj z pohľadu množstva atmosférických zrážok - ich celkové množstvo na Slovensku bolo silne nadnormálne (druhý až tretí najdaždivější rok od roku 1901).

Pre porovnanie najviac lesných požiarov podľa mesiacov bolo:

- **v roku 2013 v auguste** (59 požiarov, čo predstavovalo 25 %), **v apríli** (54 požiarov = 23%) a **v júli** (45 požiarov = 19 %),
- **v roku 2014 v marci** (63 požiarov, čo predstavovalo 41 %) a **v júni** (35 požiarov = 23 %).
- **v roku 2015 v apríli** (53 požiarov, čo predstavuje 22 %) **a v auguste** (58 požiarov = 24 %).
- **v roku 2016 v apríli** (47 požiarov, čo predstavuje 35 %).

Z uvedeného porovnania je vidieť, že **zásadný vplyv na počet lesných požiarov v jednotlivých rokoch majú priaznivé resp. nepriaznivé klimatické podmienky z hľadiska rizika vzniku lesných požiarov v jarných resp. letných mesiacoch.**

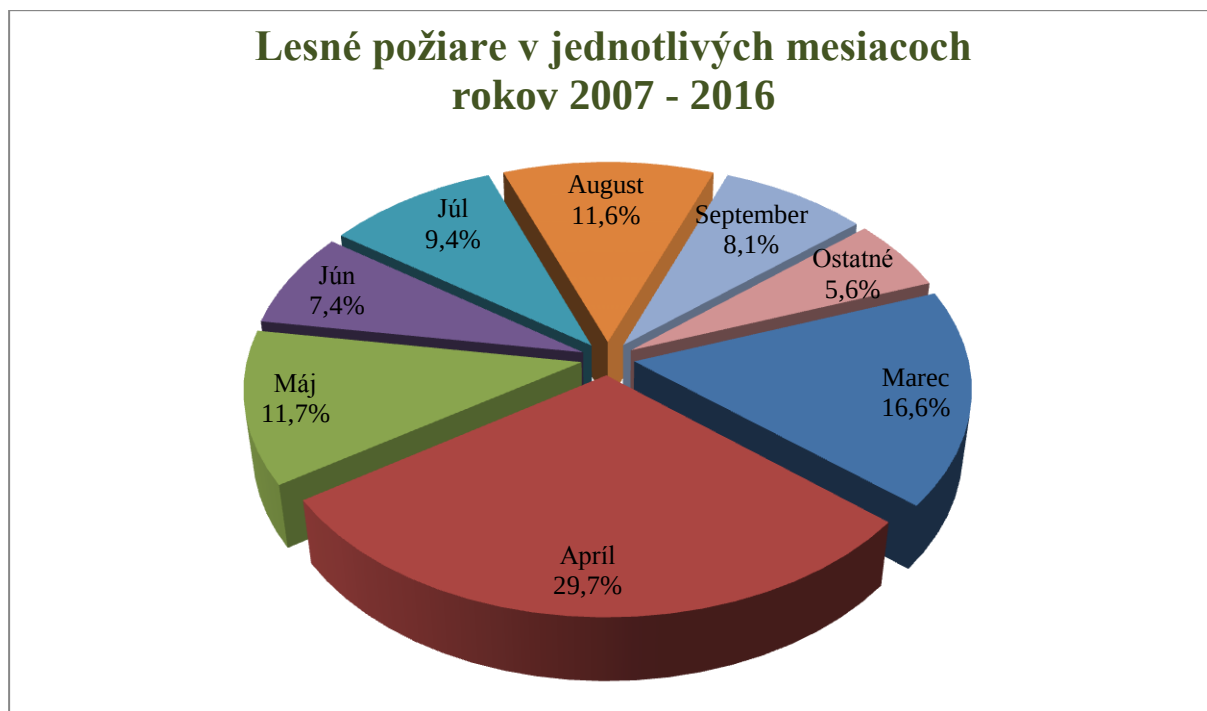
V súvislosti so skutočnosťou, že napriek extrémnym teplotám a zrážkovo podnormálnym podmienkam v posledných rokoch (pršalo často vo forme prehánok a búrkových lejakov, čo pri teplotách vysoko nad dlhodobým priemerom znamenalo výrazné zníženie vlhkosti pôdy a doslova mimoriadne nepriaznivé sucho) nevzniklo viac požiarov ako je dlhoročný priemer je ovplyvnené najmä preventívnou činnosťou.

Z údajov o požiaroch lesov podľa kalendárnych mesiacov v rokoch 2007 - 2016 vidieť rozhodujúci vplyv počasia na počet lesných požiarov, ktoré vznikli v jarnom a letnom období:

Mesiac	Počet požiarov v roku										Σ 2007- 2016	Priemerný počet za mesiac
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
Január	6	2	2	1	1	1	2	4	2	5	26	2,6
Február	3	10	2	0	4	2	0	4	1	1	27	2,7
Marec	63	15	6	26	51	168	9	63	20	21	442	44,2
Apríl	227	27	129	43	97	95	54	16	53	47	788	78,8
Máj	69	33	74	1	27	66	11	14	9	8	312	31,2
Jún	29	22	34	15	5	21	8	35	12	15	196	19,6
Júl	48	10	16	14	4	38	45	13	47	15	250	25,0
August	29	21	37	15	12	64	59	2	58	10	307	30,7
September	6	26	25	3	39	57	23	1	24	10	214	21,4
Október	2	11	14	1	19	3	17	1	7	2	77	7,7
November	*	*	*	*	*	1	1	0	6	0		
December	*	*	*	*	*	1	4	0	3	2		
Spolu	482	177	339	119	259	517	233	153	242	136	2 657	Ročný priemer 265,7

* mesiace neboli predmetom vyhodnotenia

Graf znázorňujúci percentuálne množstvo lesných požiarov podľa kalendárnych mesiacov v rokoch 2007 - 2016:

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY

Zo všeobecne záväzných právnych predpisov z oblasti ochrany pred požiarmi v súvislosti s ochranou lesov pred požiarmi vyplýva:

Zákon č.314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov

- **Právnická osoba a fyzická osoba-podnikateľ** za účelom predchádzania vzniku požiarov je povinná zabezpečiť plnenie opatrení na ochranu pred požiarmi pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.
- **Vlastník lesa, správca alebo obhospodarovateľ lesa je povinný**
 - na účely predchádzania vzniku požiaru lesa:
 - budovať na lesných pozemkoch na vyznačených miestach len ohniská zabezpečené proti voľnému šíreniu ohňa, zabezpečovať ich označenie a označenie zákazu zakladania ohňa mimo zabezpečených ohnisk,
 - spracúvať mapové podklady, do ktorých vyznačí všetky dôležité údaje z hľadiska ochrany pred požiarmi, vykonávať ich aktualizáciu a na požiadanie ich poskytovať okresnému riaditeľstvu,
 - zabezpečovať v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru hliadkovaciu činnosť,
 - spracúvať osobitné protipožiarne opatrenia pre plochy lesa postihnuté živelnou pohromou.
 - na účinné zdolávanie požiaru lesa:
 - zabezpečovať potrebné množstvo protipožiarneho náradia,
 - zabezpečovať, aby každý pracovný stroj používaný pri spracovaní dreva a zvyškov po ťažbe bol vybavený aspoň jedným prenosným hasiacim prístrojom vhodného druhu s hmotnosťou náplne hasiacej látky najmenej 5 kg,
 - udržiavať lesnú dopravnú sieť a zdroje vody na hasenie požiarov v stave umožňujúcom príjazd hasičskej techniky a uskutočnenie zásahu,
 - vytvárať rozčleňovacie pásy a priesečky v lese.
- **Fyzická osoba**
 - je povinná
 - dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru,
 - zabezpečovať plnenie opatrení v súvislosti s ochranou lesov pred požiarmi, ktoré sú v jej vlastníctve, správe alebo v užívaní podľa.
 - nesmie
 - fajčiť alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
 - vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov,
 - zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu.
- **Okresné riaditeľstvo HaZZ** vo svojom územnom obvode vyhlasuje a odvoláva čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.

- **Krajské a okresné riaditeľstvo HaZZ** môže uložiť pokutu právnickej osobe a podnikajúcej fyzickej osobe, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že:
 - nezabezpečí v súvislosti s vlastníctvom lesov, so správou lesov alebo s hospodárením v lesoch plnenie opatrení na predchádzanie vzniku a na účinné zdoľovanie požiarov lesa,
 - nezabezpečí vykonávanie opatrení pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.

Vyhláška MV SR 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov

- **Mapové podklady tvorí**
 - **textová časť** - obsahuje údaje o vlastníkovi, správcovi alebo obhospodarovateľovi lesa a opis vodných zdrojov vhodných na hasenie požiarov (s osobitným vyznačením zdrojov vhodných na hasenie leteckou technikou),
 - **grafická časť** - základom je porastová alebo obrysová mapa, do ktorej sa vyznačujú polohy vodných zdrojov vhodných na hasenie požiarov, protipožiarne rozčleňovacie pásy a rozčleňovacie priesečky a lesná dopravná sieť, ktorá sa nedá použiť na príjazd hasičskej techniky a uskutočnenie zásahu.
- **Čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru** je obdobie, ktoré vyhlási miestne príslušné okresné riaditeľstvo HaZZ na lesných pozemkoch a v ich ochrannom pásme (50 m od hranice lesného pozemku) pre celé územie okresu alebo časť územia okresu. Toto vyhlásenie sa odvolá, ak zaniknú dôvody na vyhlásenie času zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru.
 - **Dôvodom na vyhlásenie času zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru je najmä:**
 - suché a teplé počasie trvajúce najmenej päť po sebe nasledujúcich dní alebo
 - zvýšený výskyt požiarov lesa alebo trávnatých porastov v priebehu troch po sebe nasledujúcich dní, alebo
 - ak požiarne nebezpečenstvo v lesoch na príslušnom území dosiahlo aspoň stupeň vysoké požiarne nebezpečenstvo v lesoch podľa stanovenia stupňa požiarneho nebezpečenstva v lesoch Slovenským hydrometeorologickým ústavom.
 - **V čase vyhlásenia zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru sa fyzickým osobám na lesných pozemkoch a v ich ochrannom pásme zakazuje najmä:**
 - fajčiť, odhadzovať horiace alebo tlejúce predmety, alebo používať otvorený plameň,
 - vypaľovať porasty bylín, kríkov, stromov,
 - spaľovať horľavé látky na lesných pozemkoch, pre ktoré je vyhlásený čas zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru a v ich ochrannom pásme.
- **Vlastníci, správcovia alebo užívatelia lesných pozemkov** v súvislosti s ochranou lesa pred požiarom **sú povinní** najmä:
 - **zabezpečovať** v lesoch a v ich ochrannom pásme **hliadkovaciu činnosť v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru** - najmä v dňoch pracovného pokoja a v mimopracovnom čase,
 - **zabezpečiť umiestnenie potrebného množstva protipožiarneho náradia** na určenom mieste v závislosti od plochy lesných porastov,

- **udržiavať existujúce prejazdové cesty, zväžnice a zdroje vody** v stave, ktorý umožňuje bezproblémový príjazd hasičských jednotiek a ich využitie na účinný zásah,
- **prijímať osobitné opatrenia pre priestory postihnuté kalamitou**, zamerané najmä na:
 - urýchléné odstraňovanie dreva a ďalšieho horľavého odpadu z blízkosti objektov,
 - vytváranie rozčleňovacích pásov na zabránenie šírenia požiaru,
 - prednostné zabezpečenie prejazdnosti lesných ciest a zväžnic pre hasičskú techniku,
- **vybaviť prenosnými hasiacimi prístrojmi pracovné stroje**, ktoré sa používajú na spracovanie dreva a zvyškov po ťažbe a vybaviť ich účinným zachytávačom iskier.

ZÁVER

Les je jedným z najcennejších bohatstiev, ktoré ľudstvo vďaka jeho samo obnoviteľným schopnostiam môže trvalo využívať. Je iba na nás, aby sme blahodarný zelený koberec lesa, ktorý je pre mnohých z nás inšpiráciou, úžasným fenoménom našej planéty, symbolom životodarnej energie, miestom oddychu a poznávania udržali aj pre budúce generácie.

Ochrana lesov pred požiarimi nesmie byť len povinnosťou majiteľov, užívateľov lesov, hasičov a ostatných zainteresovaných orgánov, ale musí sa stať záležitosťou všetkých občanov, návštevníkov lesov.

Do budúcnosti je potrebné dosiahnuť stav, aby pre širokú verejnosť bolo samozrejmosťou dodržiavanie zákazu vypaľovania tráv a suchých porastov, zakladania ohňov v prírode mimo určených miest a zákazu fajčenia a používania otvoreného ohňa.

Na záver Vám ponúkame víziu „Európske lesy 2020“ prijatú európskymi ministrami zodpovednými za lesné hospodárstvo na konferencii v Osle 2011: *„Vytvárať budúcnosť, kde všetky európske lesy sú životaschopné, produktívne a plnia množstvo funkcií. Kde lesy účinne*

prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju prostredníctvom zabezpečovania ľudského blahobytu, zdravého životného prostredia a hospodárskeho rozvoja v Európe a na celom svete. Kde jedinečný potenciál lesov pri podpore zeleného hospodárstva, ľudského živobytia, zmierňovania zmeny klímy, zachovania biodiverzity, zlepšovania kvality vody a boja proti vysušovaniu pôdy je využitý na prospech celej spoločnosti“.

***À propos: Viete že celková výmera lesov na Zemi je 3 870 mil. ha,
takže na jedného obyvateľa Zeme pripadá 0,65 ha lesa,
čo je približne výmera jedného futbalového ihriska?***